

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-381/23 – 1

Zaak C-381/23 [Geterfer]ⁱ

Prejudiciële verwijzing

Datum van indiening:

19 juni 2023

Verwijzende rechter:

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

19 juni 2023

Verzoekende partij:

ZO

Verwerende partij:

JS

[omissis]

Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt

Familiengericht

Beschikking

In de familierechtelijke zaak

1. van ZO, [omissis] Mönchengladbach (Duitsland),

verzoekster,

[omissis]

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

en

2. JS, [omissis] België,

verweerster,

[omissis]

heeft het Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (rechter in eerste aanleg, Mönchengladbach-Rheydt, Duitsland)

op 19 juni 2023

[omissis]

de volgende beslissing gegeven:

De verwijzingsbeschikking van 9 maart 2023 wordt als volgt gewijzigd:

Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt overeenkomstig artikel 267 VWEU de vraag voorgelegd of er sprake is van een in een andere lidstaat aanhangige zaak met hetzelfde onderwerp in de zin van verordening (EG) nr. 4/2009 van 18 december 2008 wanneer in België een zaak over kinderalimentatie tussen de vader en de moeder van het kind aanhangig is, terwijl in Duitsland op een later tijdstip door het inmiddels meerderjarige kind een procedure over kinderalimentatie wordt gevoerd tegen de moeder van het kind.

Feiten:

De vader van het kind en verweerster waren gehuwd. De scheiding is op 29 november 2010 uitgesproken.

Uit het huwelijk is verzoekster, geboren op 29 november 2001, geboren.

Uit het huwelijk is nog een zoon, geboren op 5 mei 2000, geboren.

Na de scheiding hebben de kinderen eerst bij de moeder in België gewoond.

Verzoekster en haar broer staan zowel ingeschreven bij de vader op zijn adres als bij de moeder in [omissis] België. Doordeweeks verblijft verzoekster in feite op het [omissis] internaat.

De broer van verzoekster woont sinds april 2019 compleet bij verweerster, nadat hij voordien ook in het internaat woonde.

Bij vonnis van de 7de kamer van het Familiengericht van het Gericht Erster Instanz Eupen (rechter in eerste aanleg, bevoegd voor kinder- en jeugdrecht, Eupen, België) van 17 december 2014 [omissis] is de vader veroordeeld om aan de moeder EUR 358,00 alimentatie per maand per kind te betalen.

Bij vonnis van de 7de kamer van het Familiengericht van het Gericht Erster Instanz Eupen van 31 augustus 2017 [omissis] werd aan de vader het „hoofdhuisvestigingsrecht” voor verzoekster en haar broer toegekend.

Bij het Gericht Erster Instanz Eupen is onder zaaknummer 362/14 een zaak over kinderalimentatie (tussen verweerster en de vader) aanhangig, die sinds de zomer van 2018 was geschorst en bij brief van 17 augustus 2021 door verweerster is hervat.

Verzoekster stelt dat zij tijdens schoolvakanties en vrije schooltijden hoofdzakelijk bij de vader verblijft. Zij weigert contact met de moeder.

Verzoekster concludeert door middel van een schadevergoedingsactie met schadestaatprocedure:

tot veroordeling van verweerster

1. om informatie te verstrekken over haar inkomen en vermogen voor de periode van november 2017 tot en met oktober 2018 en de volgende documenten ter onderbouwing van die informatie over te leggen:

- aangiften inkomstenbelasting en alle bijbehorende bijlagen voor de jaren 2015, 2016 en 2017, alsmede de aanslagen inkomstenbelasting voor de jaren 2015, 2016 en 2017 en eventuele naheffingsaanslagen;

in geval van inkomsten uit arbeid in loondienst:

- de salarisspecificaties voor de periode van november 2017 tot en met oktober 2018;

in geval van huur- en pachtinkomsten:

- inkomsten-/overschotrekeningen voor de jaren 2015, 2016 en 2017;

in geval van inkomsten uit vermogen:

- overeenkomstige bankverklaringen voor de jaren 2015, 2016 en 2017;

in geval van sociale uitkeringen:

- de recente uitkeringsspecificatie;

2. om in de tweede fase, indien van toepassing, een verklaring op erewoord met betrekking tot de juistheid en volledigheid van de informatie af te geven;

3. om in de derde fase aan verzoekster de nog te berekenen achterstallige alimentatie vanaf november 2017 tot het tijdstip waarop de zaak aanhangig is gemaakt, alsmede de nog te berekenen lopende alimentatie vanaf het tijdstip waarop de zaak aanhangig is gemaakt, te betalen.

Verweerster concludeert

tot afwijzing van de verzoeken.

Verweerster is van mening dat het Familiengericht van het Amtsgericht Mönchengladbach-Rheydt (rechter in eerste aanleg, bevoegd voor kinder- en jeugdrecht, Mönchengladbach-Rheydt, Duitsland) noch internationaal noch relatief bevoegd is.

Verzoekster woont in het internaat en verblijft in het weekend bij vriendinnen. Tot ongeveer één jaar geleden was zij regelmatig om de twee weekenden bij haar in België. Ook is een andere zaak aanhangig en is het verzoek van verzoekster bijgevolg niet-ontvankelijk.

Bij beschikking van 3 november 2021 heeft de rechter het verzoek in zijn geheel afgewezen op grond dat in België een andere alimentatiezaak aanhangig is. Het geschil betreft ook hetzelfde onderwerp. Het is juist dat in het Duitse recht een onderscheid wordt gemaakt tussen het recht op alimentatie van een minderjarige en het recht op alimentatie van een meerderjarige, maar in casu beroept verzoekster zich op beide.

Krachtens artikel 203, § 1, van de Belgische Code civil (hierna: „Belgisch burgerlijk wetboek”) hebben ouders de plicht om kinderen in hun levensonderhoud te voorzien totdat zij hun opleiding hebben voltooid, ook nadat zij op de leeftijd van 18 jaar meerderjarig zijn geworden (artikel 388 van het Belgische burgerlijk wetboek). Onverminderd de rechten van het kind, bestaat er in dit verband een wederzijdse bijdrageplicht van de ouders (artikel 203 bis van het Belgische burgerlijk wetboek).

De partijen in de twee zaken (in casu: meerderjarig kind/in België: vader) zijn weliswaar niet identiek, maar deze betreffen hetzelfde onderwerp, zodat er het risico op onverenigbare beslissingen bestaat.

Tegen de genoemde beslissing heeft verzoekster bij brief van 30 november 2021 hoger beroep ingesteld.

Bij beschikking van 26 april 2022 heeft het Oberlandesgericht Düsseldorf (hoogste rechterlijke instantie van de deelstaat Noordrijn-Westfalen, Düsseldorf, Duitsland; hierna: „OLG Düsseldorf”) de beslissing van de verwijzende rechter vernietigd en de zaak voor een nieuwe behandeling en beslissing naar de verwijzende rechter terugverwezen.

Als reden hiervoor werd aangegeven dat de onderhavige zaak en de zaak in België niet hetzelfde onderwerp hebben.

Relevante bepalingen:

Duitse bepalingen: § 261 van de Zivilprozessordnung (wetboek van burgerlijke rechtsvordering) (Aanhangigheid)

- (1) Het instellen van beroep leidt tot de aanhangigheid van het geschil.
- (2) Een tijdens de gerechtelijke procedure ingestelde vordering wordt aanhangig op het tijdstip waarop de vordering tijdens de mondelinge behandeling wordt ingesteld of op het tijdstip waarop een processtuk wordt betekend dat voldoet aan de vereisten van § 253, lid 2, punt 2.

(3) Aanhangigheid heeft de volgende gevolgen:

- **1. Gedurende de duur van de aanhangigheid kan het geschil door geen van de partijen op andere wijze aanhangig worden gemaakt;**
- 2. Een wijziging van de omstandigheden die de grondslag vormen voor de bevoegdheid van het aangezochte gerecht, laat deze bevoegdheid onverlet.

Unierechtelijke bepalingen

Artikel 12 van verordening (EG) nr. 4/2009 van 18 december 2008 (aanhangigheid)

1. Wanneer voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen vorderingen aanhangig zijn, die hetzelfde onderwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, houdt het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht zijn uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat.
2. Wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, verklaart het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd.

Gronden voor verwijzing:

Op basis van de volgende overwegingen wordt het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) krachtens artikel 267, tweede alinea, VWEU verzocht om een beslissing.

De vraag of er een andere zaak aanhangig is, is relevant voor de beslechting van het geding, aangezien het onderhavige verzoek om alimentatie, indien er een andere zaak aanhangig is, volgens artikel 12, lid 2, van verordening (EG) nr. 4/2009 van de Raad van 18 december 2008 betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen (hierna: „verordening (EG) nr. 4/2009”) zonder schorsing rechtstreeks kan worden afgewezen.

Verordening (EG) nr. 4/2009 is van toepassing op de onderhavige procedure.

Deze verordening is volgens artikel 1 van toepassing op onderhoudsverplichtingen die voortvloeien uit familiebetrekkingen, bloedverwantschap, huwelijk of aanverwantschap. In casu gaat het om alimentatievorderingen voor een kind, die de inmiddels meerderjarige verzoekster tegen de moeder instelt en die voorheen de vader had ingesteld toen verzoekster nog minderjarig was.

Volgens artikel 3, onder b), van verordening (EG) nr. 4/2009 is de lidstaat bevoegd waar de onderhoudsgerechtigde (in casu: verzoekster) zijn gewone verblijfplaats heeft. Dit is wegens het verblijf in het internaat waarschijnlijk Duitsland, ook al verblijft verzoekster soms ook in België, hetgeen wordt betwist.

Wanneer volgens artikel 12 van die verordening voor gerechten van verschillende lidstaten tussen dezelfde partijen vorderingen aanhangig zijn, die hetzelfde onderwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, houdt het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht zijn uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat.

Wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, verklaart het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd.

De rechter is van oordeel dat de beslissing van het OLG Düsseldorf in strijd is met het Unierecht. In casu gaat het om de vraag van de aanhangigheid van een andere zaak in de zin van artikel 12 van verordening (EG) nr. 4/2009. De rechter is nog steeds van oordeel dat het in de Belgische en de onderhavige zaak om dezelfde partijen gaat. Volgens artikel 12 is de rol van de partijen in de procedure daarbij irrelevant. Het Hof beschouwt twee verschillende personen als „een en dezelfde partij”, wanneer hun belangen zodanig identiek kunnen zijn, dat een tegen een van hen uitgesproken vonnis gezag van gewijsde kan hebben jegens de andere (arrest van 19 mei 1998, Drouot assurances, C-351/96, EU:C:1998:242, punt 19). Indien de rechtspraak van het Hof over het EEG-Executieverdrag wordt toegepast op verordening (EG) nr. 4/2009, dient ook dan te worden aangenomen dat de partijen in een zaak over kinderalimentatie identiek zijn, wanneer het kind zelf geen partij in de zaak is, maar een ouder als gemachtigde om de rechten van het kind uit te oefenen, kinderalimentatie vordert, voor zover de uitspraak ook gevolgen heeft voor en tegen het kind [omissis] [verwijzing naar literatuur]. Dit is volgens de verwijzende rechter in casu het geval.

De rechter is van oordeel dat er ook sprake is van hetzelfde onderwerp van de vordering. De vordering tot betaling van alimentatie en de schadevergoedingsactie met schadestaatprocedure tot betaling ervan hebben hetzelfde onderwerp [omissis] [verwijzing naar literatuur].

Vermelding van beroepstermijn en rechtsmiddelen:

Tegen deze beschikking staat geen rechtsmiddel open.

[omissis]